No. 137. 1842.

VLISSINGSCHE COURANT.

Woensdag 16 November.

De uitgave dezer Courant geschiedt geregeld driemaal per week. De prijs van het abonnement is voor drie maanden f 2,25, en franco per post [illegible] bij alle Boekhandelaren en Postdirecteuren in het Rijk.

Advertentien worden geplaatst à 10 Ct. de regel, uitgezonderd Huwelijks-, Geboorte- en Doodbekendmakingen, waarvan de prijs van 1 tot 6 regels f 1,20 is, en voor elken regel daarboven 20 Ct., behalve 35 Ct. zegelregt voor iedere plaatsing. Brieven franco.

INGEZONDEN STUKKEN.

Het Weekblad van het Regt, over Godsdienst-vrijheid.

Dit blad deelt, in deszelfs N°. van 10 dezer, eenige aanmerkingen mede, op de bij het aanhangige gedeelte van het Strafwetboek voorgestelde bepalingen, ten aanzien van de godsdienst-oefeningen.

Even als dat blad, hebben ook wij grooten afkeer van, en groote vrees voor alles, wat in de meeste verte ook, slechts den schijn kan hebben van godsdienstige onverdraagzaamheid en gewetensdwang; en nogtans kunnen wij ons met de vrijheid van godsdienst-oefening, zoo als het *Weekblad* die voorstaat, niet vereenigen; omdat wij niet minder dan gewetensdwang vreezen: de gevolgen van godsdienstige dweeperij, van geestelijke heerschzucht en geestelijken hoogmoed, van religie-ijver, tot religie-haat en religietwist aangestookt en aangeblazen.

Het W. B. wil geene bepalingen tegen vereenigingen van meer dan 30 personen, met het oogmerk vergaderd, om gezamenlijk God te vereeren.

Wij voor ons achten onvermijdelijk, dat de wet aan de regering de magt verleene, om *zulke* vereenigingen niet te gedoogen, wanneer zij, ofschoon verklaard wordende tot Godsvereering te moeten strekken, schadelijk zouden kunnen zijn aan de zedelijkheid, aan de openbare orde en veiligheid.

Het *Weekblad* wil, dat het gouvernement zal *waken*: wanneer men in de geheime vereenigingen, die zoo talrijk zulke mogen zijn, als zij-zelve zullen verkiezen, onder voorwendsel van te bidden, *iets anders* mogt doen; wanneer men mogt compluteren of andere misdaden plegen en beramen. Maar *hoe* zal het gouvernement hier waken, wanneer de onbeperkte vrijheid bestaat? wanneer de wet *haar* geene bevoegdheid geeft, om zich in vereenigingen, welke gezegd worden tot godsdienstige einden te bestaan, te mengen, of die te storen.

Hoe zal zij steeds, *in tyds*, onderrigt worden van de ware bedoelingen der hoofden, en de listige, vaak bedekte wegen, langs welke deze hunne oogmerken zoeken te bereiken?

Doch al bestond dit bezwaar niet, en al ware het niet bijna als zeker te stellen, dat de regering meestal eerst zou kunnen handelen, wanneer het te laat ware voor de openbare rust, of wanneer het handelen alleen *in straffen* zou kunnen bestaan, hetgeen elke waarlijk goede wet moet trachten voor te komen; -- *dan nog*, konden wij ons niet vereenigen, met de beschouwingen van het *Weekblad*, omdat hetzelve de zaak alleen uit een politisch-*materieel* oogpunt heeft beschouwd.

De Staat, *om* welken de grondwet bestaat, heeft het allergrootste belang, ook *by de zedelykheid* van deszelfs burgers, en de rustige, vreedzame gevoelens, de eensgezindheid onder alle ingezetenen, als zóódanig.

Om voor *die* zedelijkheid, voor de bevordering van die eensgezindheid te kunnen waken, droeg niet slechts de grondwet de zorg voor het openbaar onderwijs aan den Koning op, maar ook *die*, om te zorgen, dat alle godsdienstige gezindheden zich zouden houden, binnen de palen van gehoorzaamheid aan de wetten van den Staat.

Welke, of hoedanige wetten van den Staat dit zijn zouden, duidt art. 191 genoegzaam aan, door te veroorloven, zóódanige uitoefening van godsdienst te belemmeren, als door welke de openbare orde of veiligheid zouden *kunnen* worden verstoord: godsdienstoefeningen alzoo, welke *à priori* zouden moeten beschouwd worden, de openbare orde of veiligheid *te kunnen* verstoren; *zulke* uitoefening van godsdienst zouden de wetten van den Staat mogen veroorlooven te belemmeren. *Dit* staat met duidelijke woorden in de aangehaalde artikelen der grondwet te lezen.

Nu beweren wij, dat geschiedenis en ervaring leeren: dat niets gevaarlijker is voor de openbare orde en de veiligheid van eenen Staat, dan de vrijheid, ook voor geestdrijvers, voor misnoegden, voor onverdraagzamen, *in het stuk van godsdienst*, om, zonder eenige kerkelijke bevoegdheid, zonder eenigen waarborg voor hunne zedelijkheid, maar alleen toegerust met het vermogen, om op de hartstogten der onkundige menigte te werken, zich aan het hoofd te plaatsen van talrijke vereenigingen, en deze te kneden, te leiden, op te winden, tot haat en tweedragt; tot het verachten en verguizen van andere godsdiensten aan te sporen, enz. naar gelang en in die mate, als zij dit met hunne bijzondere oogmerken overeenkomstig zouden vinden.

Wanneer nu de gevolgen zijn uitgebarsten of gereed staan zulks te doen, *dan eerst*, zal het gouvernement vermogen *te waken*, ja ook te *handelen*; maar inmiddels zijn de vergiftige zaden uitgestrooid, de menigte met een aantal schadelijke begrippen en gevoelens vervuld; hoe zal het gouvernement *deze* kunnen verstikken en het kwaad, *voor de misleiden-zelven* daaruit voortvloeijende, te keer gaan?

Kwam Strauss, ja kwam een godverzaker, hier te lande, bij de wetgeving door het W. B. verlangd, en stelde zich aan het hoofd van vereenigingen, en predikten in christen-vergaderingen van eenvoudigen en nieuwsgierigen de valschheid van het christendom, predikten tegen het bestaan van God en de onsterfelijkheid der ziel; -- geen middel om hen te keer te gaan. De godsdienstige *begrippen* zijn vrij, niet alleen, maar ook *de uitwendige belydenis derzelve* moet vrij zijn, zegt het W. B.

Maar wat zou hierbij van de zedelijkheid der burgers worden?

Moet men dan ook de godloochenaars, die het blinde noodlot of de natuur tot God verheffen, vrijlaten, hunne leer in talrijke vergaderingen te prediken en voort te planten?

Wij staan met het W. B. de vrijheid van geloofsbegrippen voor; doch kunnen niet toestemmen, dat *die* vrijheid niet noodig had in de grondwet geschreven te worden, wanneer de belijdenis door uitwendige godsdienstoefening er niet mede mogt gepaard gaan.

Zijn dan de tijden reeds vergeten, dat men, alleen op eene beschuldiging, alleen op de verdenking van kettersche gevoelens, in de kerkers der inquisitie kon geworpen -- en aldaar op de wreedaardigste wijze gemarteld worden, tot men, ijlhoofdig gemaakt door de smarten, niet zelden *beleed*, wat men niet *geloofde*, en daarom ten brandstapel of naar eene eeuwige gevangenis gevoerd werd?

Was het zelfs in lateren tijd nog niet voldoende, bekend te staan, Remonstrantsche begrippen en gevoelens te omhelzen, om aan de onregtvaardigste vervolgingen te zijn blootgesteld?

Is het dan niet een wezenlijk voorregt, tegen *zulke* handelingen, door die bepaling der grondwet, beveiligd te zijn?

Wij hebben van die vereenigingen bijgewoond, waar schoenmakers, loodgieters, enz. het woord tot de gemeente rigtedden; wij hebben ze ook vernomen die redenen van geestgetuigers, hunne bevindingen en ingevingen beschrijvende; en konden onze klagten niet verbergen, dat een aantal eenvoudigen, onder het aanhooren dezer wartaal, eenen kostbaren tijd verbeuzelde, en in schadelijke dwalingen werd gestijfd, door dien het hun ontbrak aan middelen tot onderhoud en bekostiging van eenen bevoegden leeraar, welke met deugdelijke godsdienstige gevoelens, minstens een verlicht verstand en eene ontwikkelde kennis van godsdienstzaken en de ware belangen van den mensch vereenigde. Dit schijnt nu iets beter te zijn geworden; doch hoe zal het zijn, wanneer eene onbeperkte vrijheid het iederen eerzuchtigen, ieder met geestelijken hoogmoed vervulden en waanwijzen leek zal vrijlaten, zich als voorganger in de godsdienst op te werpen, zijn huis tot eene kerk in te rigten en een aantal eenvoudigen tot zijne discipelen te maken?

Wat zal er dan worden van de openbare eeredienst? van de aan God gewijde kerkgebouwen? van de kerkelijke orde en tucht?

Neen, waarlijk, de vrijheid door het W. B. gewenscht gaat te ver; zij zou, zij moest gevaarlijk zijn voor de openbare orde en veiligheid van den staat; en de wetten moeten de regering magtigen, de schadelijke uitwerkselen voor te komen, door het ontstaan der oorzaken te verhinderen; en de wetgever kan en mag dit doen, volgens de grondwet.

Eene dwaling toch, is het van het W. B., waarop zich deszelfs twijfel grondt, » of de gewone wet wel » bevoegd is, den Koning de middelen *voor te schryven* » die hij daartoe [tot het paal en perk stellen aan » openbare rustverstoring,] bezigen moet, wanneer de » grondwet Hem de vrije keus van die middelen laat."

Geene wet toch komt tot stand, dan met medewerking en volle goedkeuring des Konings. Schrijft dus de wet den Koning iets voor, dan heeft Hij-zelf zich dit voorgeschreven; dat Hij de twee andere takken der wetgevende magt liet medewerken, hiertoe gaven Hem art. 69 en bijzonder art. 194 der grondwet volle vrijheid; ja, naar onze meening, wil dit laatste artikel dat al hetgeen beperkends, ten aanzien der uitoefening van Godsdienst, – ten einde verstoring der openbare orde en veiligheid voor te komen, – moet worden verordend, bij *wetten* te zien bepaald, welke de koninklijke magt alleen zorgt, dat door de godsdienstige gezindheden worden geerbiedigd en nageleefd.

Daardoor ontstaat dan ook veel meer waarborg tegen ministeriele willekeur, tegen de handelingen van dragonders en veldwachters en maréchaussée's.

Is daarenboven het getal van 30, wanneer men zich voorstelt, *huisselyke* godsdienst te oefenen, een gezelschap tot stille, eerbiedige, stichtelijke godsvereering, -- en niet de zamenvloeijing eener talrijke schare, om op dezer overtuiging en begrippen, door de kracht van het woord te kunnen werken, hetgeen alleen in *openbare* bijeenkomsten behoort te kunnen geschieden, -- is *zulk* een getal niet toereikend te noemen? vragen wij.

Wij voor ons meenen -- ja.

Dat er eene grenslijn bestaan moet, waar de *huisselyke* godsdienst eindigt, en de *openbare* godsdienst aanvangt, schijnt ons altans, na raadpleging der ervaring volstrekt noodzakelijk.

Nogtans, opdat ook de hoogere magt niet van alle toezigt verstoken zoude zijn, zou van elk verleend verlof aan het betrokkene Departement van Eeredienst behooren te worden kennis gegeven.

Het *Weekblad* heeft zijne bedenkingen zeer *con amore* bewerkt: doch heeft, naar ons inzien, niet genoeg acht gegeven op de magt en den invloed, welke de door hetzelve voorgestane vrijheid zou in handen geven, *ook* aan onwaardigen en onbevoegden, om op talrijke massa's, – zonder genoegzame eigene redeneerkracht, zonder gave der onderscheiding en ontwikkeld oordeel -- te werken, en aan de zedelijkheid en zuiverheid van begrippen van *deze* eene allerschadelijkste afbreuk te doen.

Daarom hebben wij gemeend, deze onze vrijmoedige beschouwingen aan die van dat blad te moeten tegen over stellen.

De Stellenisten, eene zesde bijdrage tot de kerkelijke geschiedenis der Israëliten.

En hij geloofde in God.
Genesis 15. v. 6.

Gedurende dien fellen worstelstrijd werd de groote Epiphanes aan het tooneel der wereld ontrukt — hij stierf. Lesimachus, stedehouder des rijks en voogd des jeugdigen Konings Eupator sloot met Judas Makkabeus vrede, en Menelaus onderging, als aanlegger der geeindigde, bloedige vete, den wreedsten folterdood.

Onias, zoon van den vroeger, door Andronicus vermoorden priester van denzelfden naam, hoopte den herders-staf zijns ooms Menelaus te erven, maar werd, in die niet meer dan billijke verwachting, te leur gesteld: de Grieksche regering vond goed, zekeren van Heljotische afkomst zijnde Alkimas, met dien hoogen post te bedeelen. Onias begaf zich toen naar Egijpte, in welk land destijds een aantal verhuisde Palestiners, in bloei en welvaart leefden; door zijne ervarenheid in krijgsweren en staatkunde raakte hij in zóódanig aanzien bij Koning Pholomeus Philometor en Koningin Cleopatra, dat hij tot opperbevelhebber der gezamentlijke, Egyptische legermagten werd aangesteld. Onias en de hem het naast in rang opvolgenden Dositheus bestuurden, gedurende het leven van Philometor, den gang der dingen, en beide hadden het roer van staat geheel in hunne handen.

Deze staatsdienaren beduidden hunnen vorst de voor zijne Joodsche onderdanen zoo belangrijke noodzakelijkheid, om binnen hetzelve een tempel, aan de dienst van Jehova gewijd, op te rigten; door zoodanig middel zouden daarenboven de veelvuldige bedevaarten naar Jerusalem verflaauwen en de uitvoer van geld beperkt worden; ook zouden de Joden, die voor als nog in Palestina de mishandelingen der Grieksch-sijrische regering ten doel stonden, door dien tempelbouw, worden uitgelokt zich in Egypte neder te zetten, om daar in rust en vrede te leven. Philometor billijkte hunne inzigten en op zijne toestemming, werd te Leontopolis, in het district Neliopolitanie, waarvan Onias stadhouder was, een Joodsche tempel opgebouwd.

De Talmudisten, zie Tract. Joma, 4e afd., verschillen niet

gerig in het vermelden dezer zeer belangrijke gebeurtenis; en MAIMONIDES die het gevoelen van een hunner omhelst, voegt er bij, dat ONIAS, kort na zijne aankomst in Egypte, eene sekte stichte, *Kibatzitad* genaamd, die hij als priester, in de dienst des Eenige onderwees. Met de leden dezer (kiboetziem?) zou bij den tempelbouw volbragt, waarin zelfs de Egyptenaren, den God van hemel en aarde zou'en aangebeden, en offers ter Zijner eere geplengd hebben.

De Joodsch-Egyptische tempel werd, naar de bouworde van dien te Jerusalem, opgetrokken en de tempeldienst door Arönnieten verrigt. ONIAS steunde bij dit alles op JESAIAS 19. v. 18. waar de prophezij, het bestaan van een Godshuis in Egypte sedert eeuwen had verkondigd.

Gedurende een tijdvak van 343 jaar, hield die tempel stand, waarin de eeredienst naar Mozaïsche verordeningen, was ingesteld. Na de verwoesting van het Jerusalemsche tempelhuis- namen vele Joden, die het Romeinsche bloedbad waren ontkomen, de wijk bij hunne geloofsbroederen in Egypte, die den naam van Stellenisten droegen, dewijl zij de gewijde schriften, niet in het Hebreeuwsch of Aramisch, maar in de landtaal lazen, en poogden dezelve tot een opstand tegen de Romeinen, hunne toenmalige beheerders, op te ruijen. Zij bereikten ten deele hun wit. VESPASIANUS gebood den Alexandrijschen landvoogd LUCIUS den tempel der Stellenisten te sloopen; hij vergenoegde zich dien te sluiten en van vele kostbaarheden te berooven; doch zijn opvolger PAULINUS was de sprinkhaan, die hetgeen de hagel overliet plunderde, en daarenboven den tempel voor altijd ongenaakbaar maakte.

Dus liep het bestaan des Leontopolitischen tempels ten einde. Te Jerusalem verving de walm der rookende puinhoopen de vroegere geur der offeranden. Op Garisim wapperde de tempelvaan het langst; eindelijk trof ook deze gewijde muren het lot der vergankelijkheid. Drie tempels, drie twistappels, drie lokaasen voor heersch- roof- en plunderzucht; drie vampyrs, die het menschdom eene zee van bloed uitzogen, drie stoffelijke gedenkteekenen, welke de geheele volks*leus*, en tevens het brandpunt uitmaakten, waarop geheel de volks*geest* zich zamentrok. Onder hunne bouwvallen werd, o ramp! het geheele volks*bestaan* bedolven!!!

Ofschoon de Stellenisten, in vele geloofsbegrippen, en zelfs even als de Samaritanen, wegens de standplaats des tempels, met de overige Joden verschilden, leefden zij evenwel in onderlinge vrede, en vooral in eene goede staatkundige verstandhouding, waarvan de geschiedenis onderscheidene blijken oplevert.

Van de geloofsartikelen, zeden en gebruiken der Stellenisten is niets anders bekend, dan hetgeen in de werken van PHILOS van Alexandrie, die een aanhanger der secte was, is opgeteekend; die te gevolge waren de Stellenisten in het bezit van al de schriften, die tot den huidigen dag, het Joodsch, bijbelsche canon uitmaken, doch niet in de oorspronkelijke Hebreeuwsche taal, maar wel in de Grieksche, naar de vertaling der 72, met alle hare veranderingen en afwijkingen.

De Stellenisten schoven den Pentateuchus vele zinnebeeldige uitleggingen en misgeboorten van beeldspraak onder, en trachtten door middel derzelve, de pythagorisch-platonische wijsbegeerte met de Mozaïsche wetgeving in een te smelten, of veeleer het een door het ander te verklaren. Zij geloofden de onsterfelijkheid der ziel en de opstanding der dooden, alsmede eene aanvankelijke ongeschapene, doch van God uitgevloeiden grondstof, waarvan de hoofdstoffen der wereld, die van geniussen, sylphen, gnomen, salamanders, en meer andere goede en kwade geesten, wemelden, waren zamengesteld. ONIAS heeft waarschijnlijk deze leerstelsels niet van Palestina naar Egypte overgebragt; het laat zich veeleer aanzien, dat zij in het laatstgemelde land, de bakermat en oorsprong van het mysticismus, zijn ontstaan en in het vervolg van tijd, door geleerde en verbannen trekvogels, naar het Heilige Land zijn geepidemiseerd en daar, bijna onherstelbare verwoestingen, hebben aangerigt. De Esseen en Therapeuten zich hoogstwaarschijnlijk naar de Stellenisten gevormd hebbende, verschijnt later de leer der kaballa, waarvan eindelijk Sabbathianen en Gassideen zijn voortgekomen. SIDNIEH.

NIEUWSTIJDINGEN.

CHINA.

— De berigten loopen tot den 28. Julij, en geven alle hoop op eene spoedige beslissing van den oorlog in China. Na aankomst van de versterking zijn de Engelschen de Yang-tze-kiang, eene der schoonste rivieren van China ingeloopen, waar door de Chinezen vele sterke batterijen waren opgerigt, bezet door groote afdeelingen hunner beste troepen. Na een gevecht van eenige dagen zijn de Chinezen uit deze positie verdreven.

De schrik welke deze verovering heeft teweeg gebragt, was van dien aard, dat de Mandarijnen van Wan-Chow-fao en Nankin, vol vrees, dat de mond van het groote kanaal door de Engelschen zoude worden bezet, een bode aan den voornaamsten Hong koopman te Canton hebben afgezonden, om hem te bewegen als bemiddelaar tusschen hen en de Engelschen op te treden.

POLEN.

— Van de Poolsche grenzen, 29. Oct. Men denkt hier zeer ongunstig over de omstandigheid, dat Keizer *Nicolaas* gedurende zijn verblijf in Warschau het nabij gelegen Berlijn niet bezocht heeft.

Ook is het in het oog gevallen dat de heer *van Meyendorff* den dag voor de huwelijks-verbindtenis van Prinses *Maria*, Berlijn verlaten heeft.

Men berigt uit Petersburg, dat men zich aldaar tegenwoordig met een plan bezig houdt, hetwelk, indien hetzelve gevolg mogt hebben, vele ongelegenheden na zich slepen moet. Men zou namelijk voornemens zijn, de katholieke grondeigenaren uit Podolie te verdringen en elken katholiek, die belijders der Grieksche godsdienst op zijne goederen heeft, te dwingen zijn goed te verkoopen of te verruilen.

ENGELAND.

— Een dagblad van Gloucester behelst het verhaal eener zoo afschuwelijke reeks van misdaden, dat men geneigd zou zijn daaraan geloof te weigeren, indien het niet door getuigen ware gestaafd. Zekere vrouw te Ruardeanhill, in Gloucestershire, heeft namelijk, gedurende eene hevige ziekte door gewetens-angst gedreven, aan hare geestelijke bekend, dat zij niet slechts, een jaar geleden, een door haar ter wereld gebragt kind, weinige dagen na de geboorte, door vergift had omgebragt, maar dat ook reeds vijf harer vroegere kinderen, allen van denzelfden man, met wien zij buiten huwelijk zamenwoonde, door haar vermoord en met behulp van den onmenschelijken vader in stilte begraven waren geworden. Op aanwijzing der plaats, waar zulks geschied zou zijn, heeft men dan ook werkelijk de lijkjes der zes ongelukkige slagtoffers gevonden. Tot hiertoe is geene uitspraak in de zaak gedaan, dewijl men nog nadere bijzonderheden wenscht te kennen.

FRANKRIJK.

— Men leest in de *Globe*:

Het schijnt dat de groothandelaars in menschenhaar dit jaar een' goeden oogst hebben gehad, daar deze niet minder dan 200,000 ponden heeft opgebragt. In Bretagne, waar de boeren en boerinnen het schoonste en fijnste haar hebben, wordt deze handel het meest gedreven. Het is alleraardigst te zien, hoe eene menigte jonge meiden, gelijk schapen geschoren worden en andere zich voor de schaar gereed maken, hare kap in de hand en het haar uitgekamd en tot op de heupen hangende. De hoogste prijs, welke door deze haarkooplieden gegeven word is 20 sous voor een hoofd; echter is het gebruikelijker een zondagsdoek, 16 sous aan waarde te geven. De voordeelen welke deze handel oplevert, moeten dus zeer belangrijk zijn.

— Een brief van Quillebeuf bevat het berigt, dat het wrak van den Telemachus den 8., des namiddags ten twaalf ure, tot boven water opgewonden was. De ingenieur *Taylor*, aan wien men deze gelukkige uitkomst verschuldigd is, heeft in de stad aanvragen laten doen om de benoodigde instrumenten tot het uit elkander nemen.

(*Journal du Havre van den* 9.)

BELGIE.

— De Belgische Journalen maken gewag van eene uitvinding van geheel nieuwe waggons voor de spoorwegen. Deze voertuigen kunnen worden in beweging gebragt zonder de hulp van stoom, en des gevorderd, een afstand van 60 mijlen in een uur afleggen. Een hunner beste eigenschappen is hunne veiligheid; noch het verlies van een rad, noch het breken van eene as kan hen omverwerpen. Hunne werking berust op een zeer eenvoudig mechanisme, en het is niet onwaarschijnlijk, dat zij het gewone middel van vervoer zullen worden langs de spoorwegen, voor korte afstanden, aangezien de constructie en het onderhoud der waggons en spoorwegen, volgens deze inrigting, zelfs niet het vierde gedeelte der gewone kosten van onderhoud zullen vereischen.

NEDERLANDEN.

UTRECHT, den 11. Nov. Wij zijn van goederhand onderrigt, dat de onteigening van die landen, welke tot dus verre de voltooijing des spoorwegs van hier op Amst. verhinderden, eindelijk is tot stand gebragt, en men alzoo de opening van dien weg tegen October 1843 kan te gemoet zien. (*Avondblad.*)

— In 's Hage spreekt men weder van eene promotie bij de marine, welke met Januarij zou de plaats hebben; daarentegen zouden eenige oude officieren op pensioen worden gesteld. Men wilde als dan ook eene verandering in de uniform invoeren; de doctors zullen, even als bij de landmagt, ook epauletten bekomen. De werkzaamheden aan het stoomschip *Curaçao*, te Helvoetsluis, zoo met betrekking tot den bodem als de machinerie, worden met kracht voortgezet; hetzelve zal weldra gereed zijn, om naar den Helder te vertrekken. Ook ligt in lading het transportschip de Merwede, om spoedig de reis naar West-Indien aan te nemen. Met hetzelve vertrekt de O. constructeur *Scheffer*, als belast met het opzigt over de houtvelling in de Coppename, benevens een detachement van 19 militairen, onder geleidde van een officier.

— Zijner Majesteits fregatten de Rijn en Jason, bestemd naar de Middellandsche zee, hebben op den 7. dezer de haven van Portsmouth verlaten om derzelver reis te vervolgen.

— Zr. Ms. fregat Palembang, bestemd naar de O.-I., en de brik de Echo, bestemd naar de kust van Guinea en vervolgens naar de West-Indiën, zijn op den 4. dezer met gunstige gelegenheid door de hoofden in het kanaal ingezeild.

GEMENGDE BERIGTEN.

1°. dezer telde Frankrijk 34,494,875 inwoners. — De vrede tusschen Peru en Bolivia is getroffen, doch de Perussische generaals hebben dadelijk een burgeroorlog voor eigen rekening ondernomen. — Keizer Nikolaas is zeer vertoornd over verregaand bedrog aan de Poolsche bank. — Aan de Smilde is een man door een molenroede doodgeslagen. — In het westen van Belgie heeft zich eene geduchte rooverbende georganiseerd. — Het Braziliaansche bewind heeft aan die van Brugge een paradijs van 400 mijlen in 't vierkant afgestaan, om te coloniseren. (J. de la H. 264.) — Op de spoorweg van Amst. naar Haarlem is eene locomotief buiten het spoor geraakt. — In Januarij e. k. zal de tunnel voor voetgangers gereed zijn. — Een zware storm heeft groote schade op de kusten van Andalusien aangerigt. — Een werktuigkundige in Bohême heeft een automaat vervaardigd die de menschenstem volmaakt nabootst. — Te Parijs zijn alle stilstaande wateren digt gevroren, met ijs van anderhalf duim dik. — Te Brussel zijn valsche 40 francstukken in omloop.

MENGELINGEN.

Het *Utrechtsche Avondblad* deelt, onder het opschrift: «Utrecht zoo als het begraaft," het volgende artikel mede, hetwelk wij der overneming wel waardig achten. Stond het gemelde blad niet in voor de waarheid der daarin voorkomende zaak, wij zouden dezelve alle geloof moeten weigeren, wanneer wij bedenken, dat wij in Nederland en in de verlichte negentiende eeuw leven. Zie hier hetzelve;

» Voor eenige weken begaf zich een onzer medeburgers, ons bij name bekend, vergezeld door een kind, dragende het lijkje van een van deszelfs kinderen, door wijlen de Tolsteegpoort, naar die plaats, waarvan de dichter zegt, dat aldaar rijken en armen, magtigen en geringen, grooten en kleinen geheel gelijk worden; doch als een prozaïsch mensch er zijne oogen laat rondweiden, ziet hij al met den eersten oogopslag, dat ook in den dood het verschil van rang en stand niet ophoudt en de graaf, de burgemeester, de rijke rentenier er voor het uiterlijk geheel anders rusten, dan de eenvoudige, arme dagloonerTerwijl de eersten jaren lang onder zerken, zuilen, gouden opschriften en wat niet al, van hunne aardsche bemoeijingen uitrusten, kan de laatste dikwijls ter naauwernood zoo veel plaats vinden, dat zijn ligchaam onder aarde komt, hetwelk voor den doodgraver nooit spoedig genoeg vergaat.

» Deze waarheid had dan ook onze stadgenoot op eene zeer tastbare wijze ondervonden. De man behoorde tot die klasse der burgerij, welke de Romeinen proletarii noemden, een woord, dat wij moeijelijk woordelijk kunnen overzetten zonder de fijngevoelige ooren onzer lezeressen te kwetsen en hetwelk wij dus liever willen omschrijven, door te zeggen, dat hij weinig geld, maar veel kinderen had.

» Daar de man tot de Roomsch-Catholijke godsdienst behoorde, werd hij al spoedig door een' zijner bekenden aangeklampt, met de vraag, «he man, waar ga je je kind begraven? Op het Gereformeerde kerkhof en niet bij ons buiten de Wittevrouwen? »

» Och ja, was het antwoord, dan moest je maar eens weten wat ze mij aangedaan hebben. Je weet, dat ik van mijn pastoor een vrij grafje had gekregen; ik ben wel niet ten laste van de kerk, maar omdat ik met zoo een zwaar huishouden belast ben, had de pastoor het mij gegeven, zoodat ik die kosten uitwon. Daarom had ik toen een eikenhouten kistje voor mijn kind laten maken, want mijn kind had bij zijn leven niet veel weelde gehad, en ik wilde dat het ten minste na zijn dood het zoo goed zou hebben als rijkelui's kinderen; maar wat gebeurt er?... Toen ik mijn kind wilde begraven, vonden de heeren van het kerkhof het kistje veel te mooi voor een man die vrij graf had; zij zeiden, dat ik het graf niet mogt hebben, of het moest een greenen kistje wezen. Ik nam mijn pet af, en zeide, dat ik het wel doen zou als ik het kistje niet had laten maken; dat het nu weder kosten voor mij zouden wezen, als ik een nieuw kistje moest laten maken, dat ik een zwaar huishouden had en weinig verdiensten en dat ik aan het eikenkistje niets had, omdat het wel niet zou passen als er weder een van mijne kinderen zou sterven en ik het niet zoo lang kon bewaren, en dat het jammer was van een zoo mooi kistje; maar het mogt niets helpen. Eindelijk zeiden de heeren: « nu als je er een g r e e n e n dekseltje op laat maken kan het, om dat jij het ben; maar anders niet." Maar toen werd ik zoo boos, dat ik zeide: « ik ben om de heeren hun graf niet verlegen, en op het stads-kerkhof is plaats genoeg, daar ik mijn kind in een eiken houten kistje kan begraven, en nu ga ik er heen, zoo als je ziet."

Nieuw uitgekomen Boeken.

Woordenboek van Droogerijen van den heer M. N. Beets, gevolgd door B. Meiling, 2e deel, 4e aflev., HF--IM f 0,60

Bedenkingen en aanmerkingen op de stukken, betreffende de herziening der geneeskundige wetten en verordeningen in 1841 en 1842, medegedeeld door C. Pruys van der Hoeven « 0.20

C. Pruys van der Hoeven, de Historia Medicinae Liber singularis, auditorum in usum editus « 2 80

Eenige opmerkingen, betreffende de rapporten over de geneeskundige Staatsregeling, ingediend door de commissie, benoemd bij Zijner Majesteits besluit van den 20 Nov. 1841, door J. Baart de la Faille, Hoogleeraar in de Geneeskunde te Groningen « 0 78

Vlugtige beschouwing van het rapport, uitgebragt door de Staatscommissie voor de geneeskundige aangelegenheden, bij Koninklijk besluit van 20 Nov. 1841, door dr. J. Bosman Tresling, practiserend Geneesheer te Winschoten « 0.40

Brieven over de uitoefening der Geneeskunde in ons vaderland, geschreven in het jaar 1842, en uitgegeven door J. de Bruyn, med. doctor te Woerden, lid van enz. « 0,60

ADVERTENTIEN.

§ § ROLPENS en ZULT, bij *J. POLEY*, te
§ Vlissingen.

STOOMJAGTEN,
varende tusschen
Middelburg, Dordrecht, Rotterdam
en op alle daar tusschen gelegen Plaatsen.
November 1842.

Van Middelburg.			ur. m.	Van Rotterdam.			ur. m.
Vrijdag	18,	vm.	9,30	Zaturdag	19,	vm.	5.
†Zondag	20,	—	5,	Maandag	21,	—	6.
†Dingsdag	22,	—	6,	Woensdag	23,	—	7.
†Vrijdag	25,	—	6,30	Zaturdag	26,	—	7.
Zondag	27,	—	5,30	Maandag	28,	—	8.
Dingsdag	29,	—	7,	†Woensdag	30,	—	8,

ZEETIJDINGEN.

VLISSINGEN, den 15 November. Sedert den 12 dezer zijn alhier ter reede gekomen:

Voor Antwerpen bestemd:

Die frau Maria, H. W. Meyer Ville Nora, fruit; Leopold den 1, C. Zoutelief, Maria Antoinette, P. Ocket beide Liverpool, klipzout; Eugene, J. J. Reemers, Marianne, zout; Eleonore, R. S. Rahlff, Bordeaux, stukgoed; Antonie, C. J. Meyer, Buenosayres, Ellida, H. Juhell, Montevideo, beide huiden; The Agnes, W. H. Greenfield, Cardif, ijzer; Sara Chief, H. Gray, New-York, katoen en rijst.

Voor Gend bestemd:

Elisabeth Culsanj, J. Larsen, Rochefort, steen; Eclipse, F. Hugellart, Londen, suiker.

Te Vlissingen, bij A. W. VAN BIEREN.